

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Krůček sem, krůček tam, do světa se
podívám“

OBSAH:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

1. Identifikační údaje:

Mateřská škola Jakubov, příspěvková organizace

Jakubov 93

36301 Ostrov

IČO: 71181709

Zřizovatel školy: Obec Vojkovice

Ředitelka školy: Bc. Petra Mrhálková

Adresa školy: Jakubov 93, 36301 Ostrov

Číslo telefonu: 728 449 467, 728 455 143

e-mail: ms@msjakubov.cz

webové stránky: www.msjakubov.cz

Počet pedagogických pracovníků školy: 4 (+ překrývání, + asistent pedagoga)

Počet provozních pracovníků: 2 (+ školní asistent z OP JAK)

Provoz mateřské školy: 6.30 – 16.00

Kapacita MŠ: 30 dětí

Platnost dokumentu

Číslo jednací: 31/2024

Platnost dokumentu je od 9. 9. 2024

Dokument byl projednán na školní poradě dne 19. 8. 2024, veřejně vyvěšen dne 9. 9. 2024

Tento ŠVP je závazným a trvalým dokumentem, který podle potřeby ve výchovně vzdělávacím procesu bude doplňován a aktualizován.

Obsah a cíle ŠVP budou plněny a hodnoceny v ročním časovém rozsahu školního roku.

2. Obecná charakteristika školy:

Mateřská škola v Jakubově se nachází v malebné krajině na okraji Doupovských hor. Je umístěna v jednopatrové vile z 20. let minulého století a jako mateřská škola slouží již od 1. 9. 1952.

Profilujeme se jako „rodinný“ typ školy. Preferujeme úzkou spolupráci s rodiči, kteří se tak mohou podílet na procesu výchovy a vzdělávání. Proto klademe důraz na časté setkávání zaměstnanců, dětí a rodičů při společných akcích, což u dětí přispívá k pocitu bezpečí.

Vzhledem k menšímu počtu dětí máme možnost individuálního přístupu k dětem, respektování jejich osobnosti a jedinečnosti.

Součástí filozofie školy je výchova a vzdělávání dětí se silným akcentem na takový osobnostní rozvoj, který směřuje k zodpovědnému jednání vůči sobě, lidem a životnímu prostředí, orientaci na sebevzdělávání a kladné pracovní návyky a v neposlední řadě toleranci mezi lidmi.

Mateřská škola je od 2. 9. 2024 dvoutrídni, kapacita školy je 30 dětí.

Budova je obklopena velkou zahradou s pískovištěm a několika zahradními a cvičebními prvky, které jsou vhodné jak pro sportovní vyžití, tak pro relaxační a odpočinkovou činnost.

Součástí školy je školní kuchyně s přilehlými sklady, která je umístěna v přízemí hned vedle třídy.

V přízemí se nachází třída pro větší děti, společná šatna a polytechnická místnost. V prvním patře je ložnice a třída pro menší děti, v podsklepní části budovy se nachází kotelna, rozvodna a další úložné prostory.

Velkým kladem naší mateřské školy je její poloha. Leží na okraji obce a vycházky do přírody jsou v každém ročním období pro děti přínosem.

2. Podmínky vzdělávání:

Věcné podmínky školy

Herny jsou vybaveny funkčním nábytkem odpovídajícím současným potřebám dětí. Vybavení školy hračkami, pomůckami a materiálem je na velmi dobré úrovni, průběžně je doplňováno moderními didaktickými pomůckami, které jsou přiměřené věku dětí.

Hračky i pomůcky jsou umístěny tak, aby na ně děti dobře viděly, aby si je mohly samy brát i ukládat.

Ve třídách jsou stoly a židle odpovídající výšce dětí každé věkové kategorie.

Ložnice je vybavena moderními dřevěnými dětskými lehátky, které z důvodu velkých prostor v mateřské škole není potřeba skládat. Ve třídě v prvním patře, kde je třída pro dvouleté jsou k odpočinku použity matrace, které se rozkládají na koberec. Matrace a ložniny mají svůj vyhrazený úložný prostor vyhovující hygienickým požadavkům.

V roce 2018 byla provedena velká rekonstrukce a stavební úpravy v prvním patře budovy tak, aby prostory lépe vyhovovaly dětem, jejich přirozenému vývoji a výchovně vzdělávacím potřebám. Byla vytvořena prostornější ložnice a velká cvičebna, ze které se vytvořila třída pro dvouleté děti na školní rok 2024/2025. Byla provedena výmalba těchto místností a položeno nové linoleum. V herně byl položen nový koberec a v celé budově proběhla výměna celého topného systému. V roce 2020 byla v mateřské škole provedena rekonstrukce prvního nadzemního podlaží (elektrické práce, zednické práce, výměna podlahových krytin, rekonstrukce schodiště, nákup nového nábytku a zřízení schodovitého podia na ložnici a v roce 2021 byly zrekonstruovány podlahy v přízemí a schody. V dalších letech se obměňoval nábytek za nový, vytvořila a vybavila se třída v prvním patře, zde se na dětskou toaletu doplnil pisoár.

Na základě sponzorského daru od LČR mateřská škola získala keramickou pec s příslušenstvím, kterou děti budou využívat v tvořivých činnostech.

U třídy je prostorná šatna, určená k převlékání a přezouvání dětí, vybavená botníky a věšáky s policí.

V objektu byly vyměněny vodovodní baterie v umývárkách, zrekonstruován sprchový kout a pořízeny nové dětské toalety. Zásobování vodou je zajištěno obecním vodovodem v dostatečném množství.

Prostory školní zahrady jsou vybaveny tak, aby dětem umožňovaly pohybové a jiné aktivity. Byl zde zřízen altán, který se využívá k vzdělávání dětí venku.

Jsou zde umístěny dvě pružinové houpačky, dřevěná prolézačka se skluzavkami, tabule na kreslení křídami, pískoviště, kyvadlová houpačka, polyuratenová dráha pro odrážedla a kola, dřevěné lavice a stoly, venkovní zastřešená kuchyňka s čerpáním vody. Jsou zde využívány systémy k experimentům s vodními toky. V neposlední řadě byla zakoupena průlezka pro dvouleté děti a byla zde zapuštěna trampolína.

V roce 2017 byl v koutu zahrady vybudován vyvýšený záhon, na kterém děti pěstují a pozorují rostliny a hmyzí hotel, o který se děti starají.

V těsné blízkosti mateřské školy nad školní zahradou vzniká ve spolupráci s obcí zvířecí farma, která už jen podtrhne environmentální zaměření školy.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů.

Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne v MŠ. Dětem je nabízen čaj, ovocné šťávy, stolní a minerální voda a mléko.

Děti jsou vedeny k samostatnosti. Nápoje jsou trvale umístěny ve třídách a děti se samostatně obsluhují dle svých potřeb a chuti.

Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly:

dopolední svačina (snaha o průběžnou svačinu) - oběd = 3 hodiny

oběd - odpolední svačina (snaha o průběžnou svačinu) = 3 hodiny

Pravidelně děti dostávají ovoce, nebo zeleninu dopoledne i odpoledne, následně pak dle sestaveného jídelníčku. Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.

Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situace.

Všechny děti mají stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Jakékoli projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dítěte jsou nepřijatelné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitelky s dětmi.

Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.

Učitelky se vyhýbají negativním slovním komentářům a podporují děti v samostatných

pokusech, dostatečně chválí a pozitivně hodnotí.

Podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si.

Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.)

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

Učitelky dbají na nutnou vyváženost spontánních a řízených činností během dne, nebude převažovat verbalismus učitelky, děti budou mít během dne dostatek prostoru pro rozvoj komunikačních dovedností.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.

Učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).

Sociální prostředí charakterizuje společná snaha o podporu sebedůvěry, vzájemné důvěry, komunikace a spolupráce, duševní odolnosti a pohody všech zúčastněných.

K tvorbě bezpečného sociálního prostředí přispívají i rituály a tradice:

Rituály:

- ranní komunitní kruh s možností sdělování dojmů a zážitků dětí
- oslavy svátků a narozenin

Tradice:

- Dračí slavnost – pouštění draků
- Podzimní sklizeň – „Šlapání zelí“ – nakládání zelí, „Štrůdlování“ - pečení jablečného závinu
- Dýňohraní – práce s dýněmi a výzdoba
- Uspávání naší zahrádky – příprava zahrady na zimu
- Rozsvícení vánočního stromu v obci, spolupráce s rodiči „Cesta do města Betléma“ – průvod s rodiči
- Mikulášská - setkání s Mikulášem, čertem a andělem
- Vánoční těšení – oslava vánoc a vánočních tradic, vánoční besídka nebo dílny
- Masopustní průvod – výroba masek, hudebních nástrojů, pečení koblížků, spolupráce a zapojení rodičů
- Velikonoční oslavy – vítání jara, Den Země - zasazení stromu

- Probouzení naší zahrádky – příprava záhonků, pěstování sazeniček
- Rej čarodějnic – opékání vuřtů, přehlídka kostýmů, pálení „čarodějnic“
- Překvapení pro maminky – oslava Svátku matek
- Den dětí – den plný her a zábavy, přehlídka masek, ochutnávka dobrot od maminek
- Den s dráčkem Soptíkem, jízda na raftech – zábavný den ve spolupráci s HS Vojkovice
- Zahradní slavnost – rozloučení se školním rokem, divadelní představení zaměstnanců školy a dětí, pasování předškoláků, hodování pod širým nebem, spolupráce s obcí a rodiči

Organizace chodu

Po dohodě s rodiči je provoz naší mateřské školy od 06:30 do 16.00 hodin.

Ráno se děti scházejí do zařízení cca do 8,00 hodin. Rodiče osobně předávají dítě učitelce ve třídě. Přijímání dětí během dne se provádí po předchozí domluvě s učitelkou (nutno však dítě přihlásit do 8.00 hod. do školní kuchyně - návštěva lékaře, logopedie, apod.).

Po obědě je možný odchod v době od 12:00 hodin (nebo po individuální domluvě s učitelkou).

Budova je po celou dobu provozu zabezpečena proti volnému vstupu do mateřské školy, u hlavního vchodu se nachází videotelefon, který musí příchozí využít, aby mohl vstoupit.

V mateřské škole je uvolněný a dostatečně pružný režim výchovně vzdělávací činnosti, umožňující reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí. Dodržovány jsou pouze časy stanovené na jídlo a pobyt venku (minimálně 2 hodiny). Odpočinek dětí je řízen potřebou jednotlivých dětí.

MŠ spolupracuje se zákonnými zástupci dětí s cílem vyvíjet aktivitu a činnosti v MŠ ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení MŠ, rodiny a společnosti.

Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých pracovníků jsou vymezeny.

Řízením ŠJ je pověřena vedoucí ŠJ.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky. Na základě evaluačních výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Učitelky spolupracují při své práci s provozními zaměstnanci a rodiči.

Personální a pedagogické zajištění

V současné době má MŠ 8 zaměstnanců (5 pedagogické + asistent pedagoga a 2 provozní).

Jejich pracovní doba je průběžně dle aktuálních počtů dětí navštěvujících MŠ upravována tak, aby nebyl narušen plynulý chod školy.

Všichni zaměstnanci se chovají, jednají a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly), pedagogické pracovnice dále pak v souladu s pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Všechny pedagogické pracovnice (kromě jedné, která zajišťuje překrývání) mají potřebné vzdělání pro práci s dětmi v předškolním zařízení.

Všechny pedagogické pracovnice si neustále rozšiřují své profesní kompetence dalším vzděláváním - návštěvou seminářů, kursů, samostudiem. Těchto poznatků následně využívají při své vzdělávací a výchovné práci.

Učitelky jsou nositelkami filosofie MŠ a záleží hlavně na nich, zda se školní vzdělávací program MŠ naplní.

Speciální služby, ke kterým nejsou učitelky dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně-pedagogické centrum).

Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči se uskutečňuje formou třídních schůzek, individuálních pohovorů s rodiči, spolupráce při akcích a celoroční otevřenosti MŠ pro rodiče. Je umožněna adaptace nově přichozích dětí spolu s jejich rodiči. Po domluvě s učitelkami se rodiče mohou kdykoliv zapojit do hry svých dětí. Mezi učitelkami a rodiči panuje zpravidla oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost a ochota spolupracovat. Domlouvají se o společném postupu při vzdělávání a výchově dětí. Učitelky chrání soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost, s rodiči jednají ohleduplně, taktně a nezasahují do života a soukromí rodiny.

U dětí se snažíme pěstovat návyky, které je nutno vyžadovat i doma. Jde zejména o základní hygienické návyky, stolování, sebeobsluha v oblékání, základy společenského chování.

Rodiče jsou průběžně informováni na nástěnkách v šatně dětí, v uzavřené facebook skupině, a nebo na webových stránkách školy o plánovaném a aktuálním dění školy. O prospívání a individuálních pokrocích nebo problémech jsou rodiče informováni individuálně.

Spolupráce MŠ s dalšími subjekty

Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí a dalšími fyzickými a právními osobami s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení mateřské školy, rodiny a společnosti.

- ☐ Školní akce - Obec Vojkovice
- ☐ Divadelní představení – spolupráce s dalšími pedagogickými pracovníky z mateřské školy v Ostrově
- ☐ Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, NIVD - dohoda o vzájemné spolupráci v rámci realizace systémového projektu „Centra podpory inkluzivního vzdělávání“ (APIV II)
- ☐ Základní a mateřská škola Kyselka – divadla, výlety, spolupráce při zápisu dětí do základní školy
- ☐ Divadelní soubory „Z Bedny“, „Letadélko“ a další – divadlo, návštěva
- ☐ Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary
- ☐ Mgr. Pavel Vítek – práce se dřevem, Pavel Vaculík-práce s kovem, Hana Vaculíková-práce s hlinou
- ☐ pí. Teturová – Angličtina není dřina (K. Vary)
- ☐ Hasičský záchranný sbor Vojkovice, ZHS Ostrov, Ekocentrum Ostrov

4.Organizace vzdělávání

Kapacita MŠ je 30 dětí.

Mateřská škola má dvě třídy, z nichž jedna je pro dvouleté děti.

Mateřská škola může organizovat školní výlety a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy.

Organizace vzdělávání je blíže specifikována ve Školním řádu, který je závazný pro všechny zaměstnance MŠ a pro zákonné zástupce zapsaných dětí. Je přístupný všem zákonným zástupcům v šatně dětí. S obsahem jsou rodiče seznámeni na třídních schůzkách.

Z důvodu plnění povinného předškolního vzdělávání od 1.9.2017 je vedena evidence těchto dětí, kde zákonný zástupce má povinnost přivádět své dítě každý den na 4 hodiny v době od 8.00 do 12.00 hodin. Jinak má právo využívat docházky celého denního provozu školy.

Povinností rodiče je omlouvat dítě v posledním předškolním ročníku dle systému popsaného ve školním řádu.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská

škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků,

které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních

postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti

dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem

více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat

úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě školních vzdělávacích programů

upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. V předškolním věku

dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v

rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v Průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

5. Charakteristika programu:

Vzdělávací program naší mateřské školy vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Dětem poskytujeme kvalitní standardní péči s užším zaměřením na environmentální a polytechnickou výchovu. Environmentální a polytechnické vzdělávání obsahuje plán cílů týkajících se mezilidských vztahů, vztahů dětí k přírodě, životnímu prostředí, odpovědnosti za své chování, vytváření životních hodnot, spolupráci s rodinou. Prolíná celým vzdělávacím programem, odráží se ve všech činnostech školy.

Vzdělání je uskutečňováno ve všech činnostech v průběhu celého dne.

Probíhá na základě vlastních činností a prožitků. Formy vzdělání se během dne mění a prolínají. Jsou to činnosti spontánní, řízené, skupinové, individuální i frontální. Využíváme učení hrou, praktickou činností, pokusem. Učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání dítěte.

Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Mezi formy naplňující záměry vzdělávání patří také výlety, návštěva divadel, tematické vycházky, společné akce pro rodiče a děti, které organizujeme v průběhu celého školního roku.

Naším záměrem je dovést dítě na konci předškolního období k tomu, aby dle svých osobních předpokladů získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy důležité pro jeho další rozvoj a vzdělávání. Nenásilně děti připravit na zdárný vstup do základní školy.

Ve vzdělávacím programu je respektována dominantní úloha hry a je preferován osobnostní rozvoj dítěte.

Snažíme se, aby vzdělávací činnosti navazovaly na praktické zkušenosti dětí, aby rozvíjely fantazii a tvořivost. V činnostech se uplatňují prvky vzájemné spolupráce, dětem je poskytována svoboda prožívání, mají možnost dokončit činnost, mají prostor pro individuální i skupinovou práci. Třídy jsou dle možností účelně vybavovány hračkami a pomůckami.

Program zasahuje všechny oblasti vzdělávání předškolního dítěte a nabízí taková témata, která seznamují děti s realitou. Jedním z hledisek při sestavování programu je i poloha MŠ – vesnická mateřská škola a možnosti, které nám vesnice nabízí.

Z toho vyplývá náš záměr preferovat praktické činnosti, které:

- seznamují děti s přírodou a přírodními jevy, kladou důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání, napomáhají navazovat poznatky a znalosti

z oblasti zemědělství, práce na poli, na zahradě – vycházky a výlety do přírody, orientace v okolí, sběr přírodnin, zimní krmení zvířete, péče o rostliny, experimentování, exkurze u místních zemědělců, návštěvy farem, záchrané stanice pro ohrožená zvířata, seznamování s ekosystémy - život v lese, na louce, u vody.

- umožňují vnímat okolní svět všemi smysly, jsou založeny na prožitcích dětí – dodržování lidových tradic, návštěvy divadla, kulturních a společenských akcí, společné akce dětí a rodičů, seznamování s historií i současností – exkurze, výlety.

- směřují na oblast environmentální výchovy – aktivní ochranu přírody – sběr papíru, třídění odpadu, jarní úklid „našeho“ lesa, pomoc při údržbě zahrady /hrabání listí/

- vedou děti ke zdravému životnímu stylu – zdravá výživa, přirozený pohyb, odpočinek, otužování

seznamují děti s pracovní výchovou v mateřské škole, při pracovní výchově si děti nejenom zvykají na práci, ale zároveň rozvíjí své smyslové vnímání, fantazii, senzomotorické dovednosti, nervovou koordinaci, intelekt, myšlení, tvořivost, technickou představivost a také smysl pro spolupráci a vzájemnou pomoc

- podporují vytváření kladných vzájemných vztahů – vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost – vlastnosti, které by si mělo dítě osvojit, aby mohlo přijímat informace a podněty z okolního světa

Formy a metody vzdělávací práce:

V pedagogickém procesu v mateřské škole využíváme individuálních metod a forem, které umožňují dosáhnout žádoucího vzdělávacího výsledku.

Jejich promyšlené a účelné střídání činí život dětí pestrým a dynamickým, což odpovídá jejich fyziologickým potřebám a stadiu jejich psychického rozvoje.

Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje.

Proto je nutné, aby vzdělávací působení učitele vycházelo z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků.

Hlavní formou činnosti dítěte v předškolním období je hra. Hra je specifickým projevem aktivity dítěte, ovlivňovaným prostředím, v němž dítě žije a do něhož se hrou začleňuje. Hra

přispívá k harmonickému formování dítěte, umožňuje dosahovat cílů všech složek vzdělávání, je prostředkem vzdělávací práce. Je rovněž metodou vzdělávací práce. Hra odpovídá svým obsahem, formou a proměnlivostí osobností malého dítěte. Dovoluje tak učitelce včlenit různé metodické postupy k dosažení vytýčeného cíle vzdělávání. Učitelka ve své práci využívá všech stadií her – od her individuálních u nejmenších dětí, přes párové (kooperativní) až po hry skupinové a rovněž využívá všech druhů her. Jsou to především tvořivé hry, které si dítě vytváří samo, námětové hry, též dramatizující a konstruktivní.

Učitelky pracují rovněž s hrami s pravidly, a to jsou hry pohybové a didaktické.

Děti předškolního věku mají potřebu žít v dětské společnosti. Dobře vedený dětský kolektiv působí výchovně. V procesu vzdělávání dětí používáme různých metod – slovní, názorné a praktické činnosti.

Výběr metody vždy závisí na didaktickém cíli. Ke slovním metodám patří například návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další. Efektivnost těchto metod závisí na kultuře řeči učitelky a její schopnosti působit na děti intonací a tempem řeči.

Slovní metody vhodně spojujeme s praktickou činností. Do skupiny názorných metod patří především pozorování, předvádění, pokus, exkurze a vycházka.

Názorné metody často spojujeme s metodami praktické činnosti, například experimentování. Tyto metody přinášejí navíc dětem citový prožitek, který usnadňuje učení.

V této fázi pak zařazujeme rovněž učení metodou navození problémových situací.

Při vzdělávání dětí zachováváme rovněž obecné zásady – cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a posloupnost, trvalost, individuální přístup.

Pro děti předškolního věku je velmi důležité, aby byly učitelkou vedeny k určitému vzdělávacímu cíli. Rovněž aby na ně všichni dospělí působili jednotně a shodně. Učitelky dobře znají věkové a individuální zvláštnosti dětí a mají na zřeteli přiměřenost jak v oblasti tělesného, tak i rozumového rozvoje dětí.

Uplatňujeme také zásadu názornosti tak, aby děti poznávaly pokud možno všemi smysly, tudíž názorně. Poznávání umožňuje učitelka dítěti posloupně a vychází od jednoduchého ke složitějšímu. Trvalost těchto poznatků u dětí zajišťuje učitelka vhodnou motivací a působením na různé smyslové orgány. Učitelky také využívají ve vzdělávací práci kolektivu dětí, ale jsou si vědomy také nutnosti individuálního přístupu k dětem.

Předškolní vzdělávání uskutečňujeme v následujících formách:

- prožitkovým učením, využíváním spontánně vzniklých situací, účastí na aktivitách, které vycházejí z dětské volby, zvědavosti a potřeby objevovat
- učením hrou a činnostmi - volná hra, psychomotorická a grafomotorická cvičení, skupinová a individuální činnost s dětmi, smyslové vnímání, kooperativní a námětové hry, práce s přírodním a výtvarným materiálem, využíváme aktivity spontánní i řízené, didakticky zacílené činnosti

- umožňujeme dětem dostatek pohybu, relaxační i odpočinkové činnosti. Pohybové aktivity hrají v životě člověka důležitou roli. Jsou dynamickým projevem života, vyjádřením sebe sama, prostředkem komunikace a interakce s druhými lidmi i prostředím, ve kterém se pohybujeme. Mají nezastupitelný význam pro zdraví člověka, celkovou duševní pohodu, zvládání zátěžových situací a prevenci civilizačních onemocnění.
- využíváme neplánovaných a nahodilých aktivit, situační učení

Pět pilířů vzdělávání naší mateřské školy:

1. Ve středu zájmu stojí děti, jejich prožitky a potřeby
2. Vzdělávání je činností přirozenou pro dítě
3. Hlavními prostředky vzdělávání jsou činnosti
4. Dítě získává kompetence
5. Jádrem vzdělávání neleží v řízených činnostech, ale ve všem, co se v MŠ děje

Každá mateřská škola má:

- usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu
- rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví
- rozvíjet jeho osobní spokojenost a pohodu
- napomáhat mu v chápání okolního světa
- motivovat je k dalšímu poznávání a učení
- učit dítě žít ve společnosti ostatních
- přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané

V mateřské škole klademe důraz:

- na potřeby dítěte
- na prožitky dítěte
- na individualitu dítěte

- na klima v mateřské škole
- na to, jak se dítě cítí, co prožívá
- na zdravé sebepojetí dítěte
- na osobnostní a sociální rozvoj dítěte
- na aktivní učení dítěte
- na přirozenou propojenost

Hlavní cíle:

- vytvářet prostředí pohody po všech stránkách, zejména v souvislosti se sociálním a emočním rozvojem dětí.

- vést děti k celkovému zdravému životnímu stylu (z hlediska zdraví tělesného, duševního, duchovního, sociálního a mravního).

- systematicky působit na mladou generaci za účelem přijetí hodnot a jednání nezbytného pro ochranu a péči o životní prostředí (EVVO).

- rozvoj technického a senzomotorického myšlení.

Chceme, aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých základů do života a vzdělávání.

Nejde o to, abychom naplňovali dětskou mysl, ale v první řadě o to probouzet v dítěti touhu a zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat. A také odvahu ukázat co všechno umí, zvládne a dokáže.

6.Vzdělávací obsah:

Vzdělávání v mateřské škole je cílevědomý plánovaný proces, v němž se prolínají spontánní a řízené aktivity. Proces vzdělávání probíhá v průběhu celého dne, při všech činnostech a při veškerých situacích. Snažíme se o naplňování tří hlavních cílů předškolního vzdělávání:

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení a poznání, podporovat a rozvíjet tělesnou zdatnost, zdraví, dovednost, obratnost, schopnost myšlení, rozhodování, učení, řeč.

- Osvojení si základů hodnot, na kterých je založena naše společnost, svoboda a rovnost

všech lidí, solidarita se slabými a ohroženými, hodnoty spojené se zdravím, životem, se životním prostředím, kulturní dědictví, tradice.

- Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí, rozvíjet a poznávat sama sebe, potřeba a zájmy, sebevědomí, sebedůvěra, učíme se spolupracovat, akceptovat a tolerovat druhé.

Vzdělávací obsah je zpracován do integrovaných bloků, které jsou rámcové, nastiňují cíle, záměry, stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky. Jejich podrobné rozpracování bude předmětem TVP.

Současně s tím budou vstupovat do TVP dílčí vzdělávací projekty a doplňkové programy.

Třídní vzdělávací program třídy vymezuje její specifika, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika.

Cílem pedagoga je vytvořit co nejpestřejší nabídku ze všech oblastí, skladbu vzájemně se ovlivňujících a propojených aktivit a činností, které budou ovlivňovat pohodu, spokojenost a radost dítěte, ale zároveň budou naplňovat hlavní cíle předškolní výchovy.

Zároveň směřujeme k vytváření základů klíčových kompetencí. Je to soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj dítěte. Vzdělávací činnost je založena na metodách přímých zážitků, využívá dětské zvědavosti a potřeby objevovat, vede děti k individuální práci. Probouzí také v dětech aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, ale i ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.

Nepředkládá dětem jen hotové návody, ale naopak jim umožňuje hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem.

Naším cílem je vytvářet u dětí životní dovednosti, jako je flexibilita, komunikace, kreativita, schopnost řešit problémy. Přitom ale musíme respektovat potřeby a osobnost dítěte.

Učitelka je tvůrcem, poradcem, partnerem a průvodcem učení dítěte.

Po ukončení předškolního vzdělávání mají děti dosahovat k těmto kompetencím:

- **Kompetence k učení** – objevuje a všímá si souvislostí, experimentuje, zkušenosti uplatňuje v praxi, má elementární poznatky o lidech, kultuře, přírodě, učí se s chutí nejen spontánně, ale také vědomě, vést k dokončení práce
- **Kompetence k řešení problémů** – všímá si a řeší problémy, menší problémy řeší samo bez pomoci dospělého, používá pokus a omyl, experiment, využívá matematických a

logických představ, ví, že může svou snahou a iniciativou situace ovlivňovat, odvaha chybovat

- **Kompetence komunikativní** – ovládá řeč, vyjadřuje své myšlenky, reaguje na slovo, vede smysluplný dialog, dokáže vyjádřit své pocity, komunikuje verbálně i nonverbálně, ovládá dovednosti předcházející čtení, psaní, pracuje s knihami, počítačem, telefonem, komunikace bez ostychu a zábran, využití informací a komunikat. prostředků – knihy, PC, telefon aj.

- **Kompetence sociální a personální** – umí si vytvořit a vyjádřit svůj názor, chápe, že má odpovědnost za své jednání, rozpozná nevhodné chování, je empatické, k neznámým lidem a situacím je obezřetné, umí být tolerantní k odlišnostem jiných lidí, konflikt řeší dohodou ne agresí, neubližuje, neponižuje, dodržování dohodnutých pravidel, schopnost prosadit se i podřídit, chápání různosti a odlišnosti lidí, jejich jedinečnost.

- **Kompetence činnostní a občanské** – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit hru, rozpozná své silné a slabé stránky, respektuje společná pravidla soužití ve třídě i společnosti, odhaduje riziko svých nápadů, zajímá se o druhé, má představu o tom, co je a není v souladu s normou společnosti, má povědomí o ochraně přírody, životního prostředí, práva a stejná hodnota lidí.

Vzdělávací obsah je členěn do několika vzdělávacích oblastí respektujících přirozenou celistvost osobnosti dítěte. Jejich obsahy se vzájemně prolínají, ovlivňují a podmiňují. Jednotlivé integrované bloky si učitelky v rámci svého třídního vzdělávacího programu rozpracovávají do témat, které se dle aktuální situace každoročně obměňují a doplňují.

Témata přispívají k rozvoji

a vzdělávání dítěte ve všech pěti oblastech:

1. Dítě a jeho tělo (biologická oblast)

- záměrem vzdělávání je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost, pohybové a manipulační dovednosti, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům.

- dílčí cíl - uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových schopností, užívání všech

smyslů, osvojení si praktických dovedností.

- vzdělávací nabídka - lokomoční pohybové činnosti, manipulační činnosti, zdravotně zaměřené činnosti, smyslové a psychomotorické hry, činnosti relaxační a odpočinkové.

- Očekávané výstupy - zvládnout základní pohybové dovednosti, koordinovat lokomoci, ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout sebeobsluhu, rozlišovat, co prospívá zdraví.

- konkretizované výstupy – postavit se zpříma a udržet správné držení těla, pohybovat se dynamicky po delší dobu, pohybovat se rytmicky – dodržet rytmus, doprovázet pohyb zpěvem. Tužku držet správně – dvěma prsty s třetím podloženým, zvládat výtvarné činnosti, zacházet správně s rytmickými a hudebními nástroji. Pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony, postarat se o své osobní věci, udržovat pořádek – zvládat úklidové práce. Pojmenovat viditelné části těla, znát základní zásady zdravého životního stylu, projevat bezpečný odstup vůči cizím osobám, bránit se projevům násilí.

2. Dítě a jeho psychika (psychologická oblast)

- záměrem je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů, jeho citů i vůle, povzbuzovat je v dalším rozvoji.

- dílčí cíl - rozvoj řečových schopností a komunikativních dovedností, rozvoj smyslového vnímání, posilování poznávacích citů, získání citové samostatnosti, rozvoj schopnosti sebeovládání.

- vzdělávací nabídka - artikulační, řečové a sluchové hry, samostatný slovní projev, záměrné pozorování běžných objektů, smyslové hry, spontánní hra, hry pro rozvoj vůle, estetické a tvůrčí aktivity, dramatické činnosti.

- očekávané výstupy -správně vyslovovat, ovládat dech, vést rozhovor, formulovat otázky, vědomě využívat všech smyslů, vést jednoduché úvahy, učit se podle pokynů, uvědomovat si svou samostatnost, prožívat radost ze zvládnutého.

- konkretizované výstupy – vyslovovat všechny hlásky správně a vyslovovat zřetelně, používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, dodržovat pravidla

konverzace, sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, rozkládat slova na slabiky, vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova, znát možnost dorozumívat se cizími jazyky. Zaregistrovat změny ve svém okolí, rozlišit zvuky-melodie-slova-tvary-barvy a jejich odstíny, správně reagovat na světelné a akustické signály, rozlišit známé chutě a vůně i zápachy, rozlišit hmatem vlastnosti předmětů. Soustředěně poslouchat pohádku, udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech, zapamatovat si krátké říkanky-básničky-pohádku, pamatovat si postup řešení stavby-labyrintu, zapamatovat si zvuky zvířat a předmětů, uplatňovat postřeh. Rozvíjet a obohacovat hru podle své fantazie, vyjádřit vlastní pohybové představy, tvořivě využívat přírodní materiály, navrhnout další varianty řešení, improvizovat. Rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, poznat napsané své jméno a podepsat se, napodobit základní geometrické znaky. Rozlišovat vpravo-vlevo a základní prostorové pojmy, orientovat se v prostoru a v časových údajích v rámci dne, rozlišovat roční období. Rozumět a používat základní pojmy označující velikost a hmotnost, orientovat se v číselné řadě 1-10, chápat jednoduché souvislosti, řešit labyrinty. Samostatně se rozhodnout v některých činnostech, verbalizovat myšlenkové pochody, projevovat zájem o nové věci, odlišit hru od systematické povinnosti. Zapojovat se do činností, samostatně splnit jednoduchý úkol, umět se rozhodovat o svých činnostech, umět kooperovat – dohodnout se s ostatními, přijmout roli ve hře. Reagovat přiměřeně dané situaci, přijímat drobný neúspěch, umět se přizpůsobit změnám. Odložit splnění osobních přání na pozdější dobu, plnit činnosti podle instrukcí, přirozeně projevovat radost z poznání.

3. Dítě a ten druhý (sociální oblast)

- záměrem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.
- dílčí cíl - seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému, posilování prosociálního chování, rozvoj kooperativních dovedností, ochrana osobního soukromí a bezpečí

- vzdělávací nabídka - sociální a interaktivní hry, kooperační činnosti, společná setkávání a naslouchání druhému, hry zaměřené na poznávání sociálního prostředí
- očekávané výstupy - navazovat kontakty, překonat stud, uvědomovat si svá práva, spolupracovat s ostatními, bránit se projevům násilí jiného dítěte, chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi i dospělými.
- konkretizované výstupy – navazovat kontakty s dospělým, respektovat dospělého, rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání. Chápat a respektovat názory jiného dítěte – domlouvat se a vyjednávat, spolupracovat při hrách, všímat si, co si druhý přeje či potřebuje, chápat – že každý je jiný a chovat se citlivě a ohleduplně, cítit sounáležitost s ostatními, spoluvytvářet prostředí pohody.

4. Dítě a společnost (sociokulturní oblast)

- záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti a umožnit mu aktivně se podílet na utváření pohody ve svém sociálním prostředí.
- dílčí cíl - poznávání pravidel společenského soužití, rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, vytvoření základů aktivních postojů ke světu.
- vzdělávací nabídka - běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory chování, různorodé společné hry, tvůrčí činnosti slovesné, literární, výtvarné, dramatické a hudební.
- očekávané výstupy - pochopit, že každý má své společenství, začlenit se do třídy mezi své vrstevníky, vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení.
- konkretizované výstupy – umět pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci, chápat podstatu hry, pojmenovat povahové vlastnosti, pochopit funkci rodiny a jejích členů. Vnímat odlišnosti mezi dětmi, navazovat s dětmi vztahy, být schopné přistoupit na jiný názor a podřídit se potřebám skupiny. Pozorně poslouchat a sledovat uměleckou produkci, vyjádřit a zhodnotit prožitky, všímat si kulturních památek.

5. Dítě a svět (environmentální oblast)

- záměrem v environmentální oblasti je založit u dítěte povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí.
- dílčí cíl - seznamování s místem a prostředím, ve kterém žije, pochopení změn způsobených lidskou činností, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- vzdělávací nabídka - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, hry a aktivity na téma dopravy, praktické užívání technických přístrojů, hraček a pomůcek.
- očekávané výstupy - orientovat se bezpečně ve známém prostředí, zvládat běžné činnosti, uvědomovat si nebezpečí se kterým se může ve svém okolí setkat, vnímat, že svět má svůj řád.
- konkretizované výstupy – orientovat se ve školním prostředí a vyznat se v blízkém okolí, uvědomovat si různorodost přírody naší planety, mít poznatky o své zemi a o zvycích a tradicích kraje, mít poznatky o přírodě živé i neživé. Zajímat se o dění v okolí, umět komentovat proměny v přírodě, ctít oslavy narozenin – svátků - slavností, vědět – že se stále něco děje a přizpůsobit se tomu. Znat, co je škodlivé a nebezpečné, uvědomovat si vzájemné ovlivňování člověka a přírody, všímat si nepořádku a chápat význam třídění odpadu, být citlivý k přírodě, spoluvytvářet pohodu prostředí.

V podstatě je program navržen tak, aby vycházel z ročních období, svátků, společenských událostí i každodenního života.

Protože jsme vesnická mateřská škola a děti mají užší kontakt s přírodou a obyvateli obce, zaměřili jsme školní program úžeji na environmentální výchovu.

Volba činností je organizována s ohledem na individuální a věkové zvláštnosti dětí, program je otevřen spolupráci s rodinou. Předškolní pedagog musí při plánování své konkrétní nabídky aktivit a činností respektovat hlavní cíle předškolního vzdělávání, ale zároveň má možnost ve svých programech konkretizovat svou vlastní cestu, jak naplnit záměry a cíle při vzdělávání dětí.

Obsah ŠVP je dále rozpracován a konkretizován v TVP. Témata a podtémata si vytváří každá třída dle věkového složení a individuálních potřeb dětí.

Vycházejí z přirozeného střídání ročních období ve spojení s lidskou činností, zvyky, tradicemi.

Jsou zde stanovené dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy. Podtémata nejsou pro učitelky časově zavazující, je možná obměna.

Základní nabídka konkrétních činností je podrobně rozpracována v týdenních plánech a jsou orientační (lze je měnit podle daných situací).

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné a spokojené.

Obsah integrovaných bloků programu

„Kruček sem, krůček tam, do světa se podívám...”

1.IB: Po prázdninách, kluci, holky, spěchejte do naší školky!

Okruhy poznatků a činností:

- Přivítání dětí ve třídách, seznámení s prostředím třídy a celé mateřské školy, školní zahrady.
- Adaptace na MŠ – spontánní a námětové hry
- Poznávání nových kamarádů, seznamování se s jejich jmény, se jmény zaměstnanců MŠ a jejich profesemi.
- Seznamování dětí s hračkami a pomůckami, jejich uložení, kde budu jíst, kde se budu převlékat, kde budu spát.
- Dodržování smluvených pravidel společného soužití v kolektivu a pravidel chování.
- Důsledné dodržování a nácvik základních hygienických návyků a sebeobsluhy.
- Uvědomování si rozdílu mezi mateřskou školou a rodinou.
- Seznámení s prostředím, kde dítě žije, orientace v obci a jejím okolí – vycházky po vesnici a okolí, kdo kde bydlí, návštěvy zajímavých míst v obci, seznámení s veřejnými budovami, exkurze

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj psychické zdatnosti
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování...)
- získání relativní citové samostatnosti, a schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a plně je prožívat
- rozvoj sebeovládání

- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj dovedností a schopností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (rodině, ve škole, ve třídě)
- vytváření prosociálních postojů (citlivost, tolerance, respekt, přizpůsobivost....)
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém žije

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

2. IB: Podzim se nám nahlásí: Nesu chladné počasí!

Okruhy poznatků a činností:

- Pozorování a uvědomování si charakteristických znaků podzimu.
- Poznávání ovocných stromů a jejich plodů. Seznamování s prací na zahradě, v sadu a na poli, sklizeň zeleniny a ovoce (praktické činnosti na školní zahradě a v okolí)
- Rozeznávání rozdílů mezi stromem listnatým a jehličnatým, znát názvy jejich plodů.
- Tvořivé činnosti s přírodninami, výrobky s přírodnin (sběr přírodnin, sušení, výstavy).
- Pozorování měnící se barevnosti listů na stromech (estetické pozorování), znát základní a některé doplňkové barvy – všimnout si barev, zvuků, tvarů kolem sebe
- Změny počasí – jak vzniká déšť, mlha, sníh (experimentování). Rozvoj vědomostí o ochraně zdraví při nepříznivých vlivech chladného počasí.
- Seznámení s lidským tělem, s hygienickými návyky, předcházení nemocem, vedení ke zdravému životnímu stylu, praktické a námětové činnosti)
- Jak se na zimu připravují zvířátka. Odlet ptáků na jih, starost člověka o domácí i volně
- žijící zvířata příprava krmení na zimu (práce s knihou, encyklopedií a ilustracemi).
- Poslech povídek, pohádek i bajek, v nichž vystupují zvířátka.
- Akce s rodiči např. Drakiáda, Zamykání lesa, Světýlková slavnost aj.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si elementárních poznatků o přírodě v podzimním období
- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů, zvědavosti, zájmu, radosti z objevování atd.
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj tvořivosti a estetického vnímání
- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se).

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit

po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- umět zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sledovat očima zleva doprava
- některá písmena a číslice, popř. slova
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

3. IB: Já se krásně mám, vím, že nejsem sám!

Okruhy poznatků a činností:

- Rodina – funkce rodiny, její členové a vztahy mezi nimi, život v rodině, dům, ve kterém žijí, jména členů rodiny, bydliště, znát povolání svých rodičů
- Vztahy mezi dětmi, mezi dětmi a dospělými, kamarádství, přátelství, ochrana osobního bezpečí, základní společenské návyky, ochrana zdraví, emoce
- Předměty denní potřeby, jejich vlastnosti, využití a funkce, prostorové pojmy a souvislosti - manipulace s předměty, třídění, uspořádání, plošné a prostorové vytváření
- Mít povědomí o elementárních časových pojmech a souvislostech, orientace v časových a prostorových pojmech, znalost geometrických tvarů, orientace v názvech části dne
- Význam lidské práce- domácí práce, rozdělení funkcí v rodině, práce dospělých - sebeobsluha, úklid, jednoduché pracovní činnosti
- Seznamování s lidovými tradicemi, zvyky a obyčeji, slavení svátků, poznávat jiné obyčeje – Advent, svátek sv. Mikuláše, Vánoce, vnímat atmosféru – oslava svátků v MŠ, veřejné vánoční vystoupení, účast na vánoční výzdobě školy, vánoční výstavy, umět vyjádřit vztah k ostatním lidem-dárky, překvapení

Dílčí vzdělávací cíle:

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře osobní pohody a pohody prostředí
- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- Rozvoj receptivních i produktivních jazykových dovedností
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Prohloubit vztah k tradicím a hodnotám společnosti
- Rozvíjet schopnost získané dojmy a prožitky vyjádřit, sdělit
- Rozvíjet citové vztahy a city plně prožívat
- Vytváření prosociálních postojů
- Rozvoj úcty k životu
- Vytvářet si povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Rozvoj estetického cítění
- Osvojovat si základní poznatky o kultuře, umění a tradicích

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- všímát si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

4. IB: Zimo, zimo, zůstaň ještě, půjdem spolu na kluziště!

Okruhy poznatků a činností:

- Seznámení s přírodními jevy (sníh, led, mráz, náledí, jinovatka), hlavní znaky zimy, pozorování změn v přírodě – pokusy, pozorování experimentování, vlastní zkušenost
- Vliv zimního počasí na lidské zdraví, poznávání lidského těla a jeho funkcí, ochrana osobního zdraví, péče o své zdraví, prevence před úrazy, zdravé životní návyky, zimní sporty, pohybové činnosti, ochrana před úrazem
- Péče o ptáky a volně žijící zvířata v zimě – sypaní ptáčkům, vycházky ke krmelci, využití „darů“ podzimu
- Bezpečnost na silnicích v zimě, doprava a dopravní prostředky, jejich účel
- Zimní radovánky na sněhu a se sněhem – koulování, stavění sněhuláků, malování do sněhu, sáňkování, bobování, vycházky
- Zimní radovánky v teple – karneval, kouzlo pohádek a příběhů – poslech, dramatizace, námětové hry, taneční a hudební činnosti
- Příprava k zápisu do ZŠ, samostatné plnění drobných úkolů, hrou formou dětem přiblížit školní prostředí, návštěva základní školy

Dílčí vzdělávací cíle:

- Uvědomění si vlastního těla, osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech, ovládání pohybového aparátu
- Rozvoj zájmu o pohybové a dramatické činnosti
- Seznamovat děti se znakovou podobou řeči – písmena, čísla
- Rozvoj paměti, pozornosti, pojmového myšlení, tvořivého myšlení
- Uvědomovat si vlastní identitu, rozvoj sebevědomí a sebedůvěry
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- Utvářet si základní kulturně společenské postoje

- Přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí
- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvíjení estetického vnímání a prožívání
- Podporování seberealizace v oblasti tvořivosti
- Zdokonalování kooperativních dovedností
- Vytváření pohodové atmosféry v kolektivu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným – vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí – rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

5. IB: Poslouchej ptačí švitoření, takové je jarní pohlázení!

Okruhy poznatků a činností:

- Seznamovat s přírodními jevy (obleva, duha, bouřka), určovat hlavní znaky jara, přibližovat proměny a vývoj, počasí, změny v přírodě, návrat ptáků z teplých krajín
- Přírodní živly – slunce, voda, vzduch – vliv na přírodu a člověka, koloběh vody v přírodě
- Příroda živá i neživá, rostliny – pěstelské činnosti, setí a klíčení semen, dlouhodobá pozorování (strom, pole), živočichové – ptáci, domácí zvířata a jejich mláďata – exkurze, návštěvy farem, domácího hospodářství, pozorování zelenající se přírody, kvetoucích stromů, pojmenování jarních květin,
- Život na louce, život u vody, život v úlu- vycházky, pokusy, přímá pozorování, beseda
- Ochrana životního prostředí – třídění odpadu, sběr starého papíru, co patří – nepatří do přírody, úklid „našeho“ lesa
- Oslavy jarních svátků, Velikonoce – tradice, zvyky, obyčeje, velikonoční dílničky,
- výstavka, Den matek – veřejné vystoupení pro maminky

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- Rozvoj a užívání všech smyslů (vůně květin a kvetoucích stromů, krása barevnosti a svěžesti přírody, zpěv ptáků aj.)
- Seznámení s tradicí jarních svátků
- Osvojování si schopnosti sdělit poznatky formou vyprávění, výtvarnou, pohybovou i hudební
- Rozvoj vnímání, naslouchání, vyjadřování
- Posilování zvědavosti, radosti z objevování, tvořivosti
- Rozvoj schopnosti sebeovládání, záměrně řídit svoje chování
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Vytvoření základů aktivních postojů k životu, ke světu
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale i zhoršovat
- Vytvořit elementární povědomí o okolním světě a jeho dění
- Vytvořit povědomí o rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách života
- Vytvořit povědomí sounáležitosti s živou i neživou přírodou
- Posilování radosti z objevovaného, probouzení zájmu a zvědavosti dítěte

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu – ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- – správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6. IB: Jen si děti, všimněte, co je krásy na světě!

Okruhy poznatků a činností:

- Země- modrá planeta – světadíly, moře, lidské rasy, cizokrajná zvířata, cizokrajné rostliny – práce s knihami, encyklopediemi, fotografie, vlastní zážitky z cestování,

cestopisné filmy, příprava na cestování, dovolenou, varování na nebezpečí, které na nás může ve světě číhat – neznámý prostor, cizí lidé

- Naše vlast, zajímavá místa u nás, seznámení s hlavním městem, návštěva nejbližšího města, výlety do okolí – vlastní zkušenost
- Poznávání historie a současnosti
- Oslava MDD s rodiči, setkání s místními hasiči, dopoledne plné her a zábavy
- Rozloučení s předškoláky - Zahradní slavnost, divadelní představení

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvíjet fantazii a představivost
- Vzbudit přirozenou zvědavost o zájem dítěte o poznání naší planety
- Mít povědomí o tom, ve kterém státě žijí, poznávat nová místa v kraji
- Mít povědomí o tom, že existují různé jazyky, různé kultury a národy, vhodnou a přiměřenou formou s nimi děti seznamovat
- Rozvoj sociální citlivosti, tolerance, přizpůsobivosti
- Vést děti k vědomí, že všichni jsou si rovni, mají stejná práva, ale i povinnosti
- Pěstování pozitivního chování ve vztahu k druhým
- Rozvíjení schopností směřujících k navazování vztahů
- Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- Rozvíjení schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také ničit a poškozovat
- Umět požádat druhého o pomoc

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova – poznat napsané své jméno
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

6.Evaluace:

Hodnocení rozvoje a učení dítěte a hodnocení práce pedagoga. Jedná se o hodnocení MŠ a její práce, vzdělávací proces, podmínky, které jsou v MŠ vytvořeny, činnosti, které v MŠ probíhají, výsledky, které škola dosahuje.

Hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí.

Východiskem pro stanovení evaluačních kritérií je RVP PV, který lze chápat jako soubor kritérií

pro:

- hodnocení podmínek vzdělávání
- hodnocení naplňování cílů a záměrů ŠVP
- hodnocení práce pedagogů

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v mateřské škole, které nám poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje.

Sledujeme:

- naplňování cílů školního programu
- způsob zpracování a realizaci obsahu

vzdělávání

- průběh vzdělávání
- kvalitu podmínek vzdělávání
- kvalitu práce pedagogů
- výsledky vzdělávání

Učitelka hodnotí svou práci, hodnotí jednotlivé děti, hodnotí jednotlivé týdenní plány, integrované bloky, vyvozuje závěry pro svůj další postup.

- hodnocení týdenních plánů a tematických celků – po ukončení, zda činnosti vedly k plnění cílů, získané zkušenosti, rizika.
- diagnostika dítěte – viz. záznamy o dětech, které učitelka průběžně doplňuje, zakládá výtvary do portfolia
- hodnocení podmínek vzdělávání – spolupráce s rodiči, individuální rozhovory, dotazníky, účast rodičů na společných akcích, třídních schůzkách, důvěra rodičů a jejich přístup, písemné zhodnocení uplynulého školního roku dle RVP PV.

Zásady pro hodnocení:

- dávat dětem prostor pro hodnocení
- snažit se, aby byly hodnoceny činnosti, ne děti
- průběžně hodnotit všechny své činnosti
- sledovat individuální pokroky každého dítěte
- sledovat pokroky třídy jako celku
- do hodnocení zapojit i rodiče (rozhovor, dotazník)

Oblasti evaluace (její předmět):

- naplňování cílů programu
- kvalita podmínek vzdělávání
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace jednotlivých tematických bloků)
- práce pedagogů
- výsledky vzdělávání

Prostředky k hodnocení (metody a techniky):

- denní a týdenní hodnocení učitelek – slovní, písemné rozbory
- individuální pokroky jednotlivých dětí (záznamový arch)
- pravidelné porady s vedením školy
- závěrečné hodnocení školního roku i jednotlivých integrovaných bloků

- informovanost rodičů o dění v MŠ (prostřednictvím nástěnek, individuálních rozhovorů, schůzek pro rodiče)
- vlastní práce pedagoga, individuální práce s dětmi, sledování klimatu třídy, rozhovor, diskuze, pozorování
- hospitace, rozbor dokumentace školy, analýza dětských prací – pracovní sešity dětí, grafické cviky, pracovní listy, portfolia dětí, učitelek, záznamy o dětech, záznamy v pracovních plánech
- kontrolní činnost ředitelky a jí pověřené vedoucí učitelky, pedagogické porady, dotazníky, akce pro rodiče a děti spolupráce se ZŠ a s veřejností.

Časový průběh hodnocení:

- Průběžně budeme hodnotit jednotlivá témata, sledovat, co se nám daří a co ne, a následně zdůvodňovat příčiny úspěchů či neúspěchů.

Stanovení zodpovědnosti:

- denní a týdenní hodnocení-učitelky na ranní směně (TVP)
- individuální pokroky dětí-učitelky ve třídě
- závěrečné hodnocení-učitelky ve třídě
- informovanost rodičů-učitelky ve třídě
- dotazník pro rodiče-učitelky ve třídě

Zdroje informací:

- děti a jejich spontánní reakce, rodiče, pedagogický sbor a další odborníci, zřizovatel, ZŠ, veřejnost, hodnotící zprávy ČŠI

Časový plán:

- hodnocení konkrétních činností, výsledků, hry jedince či skupiny provádí učitelka společně s dětmi – průběžně
- podmínky a kvalitu výsledků práce v rámci třídy hodnotí učitelky – průběžně
- hodnocení chování dítěte i cele skupiny, individuální rozvoj a relativní posun dítěte

provádí učitelky – záznamy o dětech – průběžně, cca 2x ročně

- hodnocení učitelek provádí ředitelka organizace v průběhu celého

školního roku na základě hospitační a kontrolní činnosti a pedagogických porad – dle potřeby

- sebehodnocení provádí učitelka rozbořem své práce – průběžně

- evaluace integrovaného bloku popř. týdenního plánu, jeho průběhu a výsledků provádí učitelky písemnou

formou – vždy po jeho ukončení

- kontrolu třídní dokumentace provádí ředitelka MŠ – průběžně dle potřeby

- kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu provádí učitelky na

operativních poradách – průběžně

- podmínky vzdělávání hodnotí učitelky – průběžně

- ohlasy na práci školy zjišťují učitelky – rozhovory s rodiči – průběžně

- vyhodnocení vzdělávacího obsahu ŠVP a TVP na úrovni třídy provádí učitelka – závěr školního roku

Ze závěrů vyvozujeme důsledky, které vedou k optimalizaci a zkvalitňování práce v MŠ.